

narju, ki so dosegla že višino 12.000 mark. Tudi izraža kmetijska družba zvezam in zadrugam svoje priznanje za njihov trud. Kot druga sredstva za povzdigo svinjereje lahko navedemo merjenje s prvimi darili odlikovanih svinj, fotografiranje in končno priobčevanje podatkov z razstav in o stanju svinjereje po vsej Nemčiji.

pl. Naredi.

Kmetijska predavanja v avstrijskem vojaštvu.

Kdo ne pozna splošne žalostne prikazni, da se mnogi ljudje v teku triletno vojaške službe svojemu poklicu odtujijo, da se pridružijo onemu, že tako ne malemu številu ljudij, ki beže iz dežele v mesto in da tako na izdaten način povečajo pomanjkanje delavskih moči, ki je tako že neznosno.

Mladi kmetovavec se naj kot vojak ne odtuji svojemu poklicu in se naj po dovršeni vojaški službi zopet z veseljem in ljubeznijo vrne k rodni grudi, naj se nauči svoj stan ljubiti in spoštovati in naj se mu poda prilika, da lahko svoje kmetijsko znanje razširi, naj zamujeno dostavi, znano obnovi in se še k staremu kaj novega priuči. Ta namen skušajo že par let doseči v Italiji in v zadnjih letih tudi v Nemčiji, posebno na Bavarskem s tem, da uvajajo kmetijski pouk pri vojaštvu.

Tudi zastopnik nemške agrarne stranke v proračunskem odseku, grof Leopold Kolowrat, je v eni seji tega odseka z ozirom na izkušnje v Nemčiji nasvetoval, naj se pri vojaštvu uvedejo kmetijski poučni tečaji in zastopal mnenje, da bi se s tako napravo lahko uspešno zatirale zgore navedene nepravilnosti. Takrat se mu je odgovorilo, da za tako napravo ni dovoljnih sredstev.

V Hebu, kjer so zaradi bližine meje vedno prijateljski odnošaji z Bavarsko, so se te ideje oprijeli in poveljstvo 73. infanterijskega polka je že pretečeno jesen začelo za poskus s takimi predavanji in sicer se je začelo z bataljonom, ki je stacioniran v Hebu.

Vsled ljubeznjivosti učiteljstva na tamošnji poljedelski in travniški šoli so se lahko že pretečeno zimo začela tam kmetijska predavanja pri vojaštvu in po izkušnjah, ki so se naredile, lahko že danes izrazimo upanje, da se bodo ti tečaji ponovili in da se bodo kmalu začeli tudi drugje posnemati.

Uspehe pri prvem tečaju lahko označimo kot zadovoljive. Moštvo je imelo seveda dano na prosto roko, ali se hoče teh tečajev udeleževati in se k obisku ni nihče silil. Kako resno pa se je vsa stvar jemala, kaže že dejstvo, da se je pri tem bataljonu oglasilo nad sto mož in ker niso bili dovolj veliki prostori na razpolago, sta se jih morali skoro dve tretjini zavrniti. Med onimi, ki so se oglasili, so se izbrali v prvi vrsti seveda kmetje in kmetijski sinovi, dalje kmetijski posli in delavci. Normalno število v času tečaja je znašalo 45.

Pri vsakem predavanju je bilo navzočih tudi par častnikov, ki so predavanju sledili z vidnim zanimanjem.

Zanimiva je pozornost, ki jo je moštvo posvečalo tem predavanjem. Vojak

je v primeri z učenci po raznih strokovnih šolah vendar že star, njegova odgovornost je primernejša praktičnemu življenju, njegova sodba je zrelejša, njegova življenska izkušnja večja: On ve vrednost pouka višje ceniti in zna čas in denar bolje porabiti, kratko rečeno, vse njegovo mišljenje je proti učitelju in pouku mnogo bolj hvaležno.

Za pouk so se izbrale ure od 5 do 7 zvečer in sicer trikrat na teden: v ponedeljek, sredo in v petek, to je ob dnevih, ko moštvo ni vsled naporne vse njegovo mišljenje je proti učitelju in pouku mnogo bolj hvaležno.

Za pouk so se izbrale ure od 5 do 7 zvečer in sicer trikrat na teden: v ponedeljek, sredo in v petek, to je ob dnevih, ko moštvo ni vsled naporne službe preveč utrujeno.

Učno snov so učitelji tako razdelili, da se je v tečaju, ki je bil omejen na 27 ur lahko kolikor mogoče na kratko govorilo in obravnavalo o vsej učni snovi, ki je obsegala:

Kulturo in obdelovanje zemlje, naravna in umetna gnojila, gnojenje različnih kulturnih rastlin, setve, uvrščanje sadežev; travništvo in pridelovanje krme, zboljšave, govedorejo, konjerejo in svinjerejo; krmljenje, oskrbovanje in gojenje živine; pašništvo in mlekarstvo; zdravstvo kmetijskih živali; hlevsko higijeno, praktične nasvete pri porodništvu; obratovanje, stroje in obratne moči kmetijstva, sadjerejo in zelenjadarstvo, knjigovodstvo in postavoznanstvo.

Umevno je, da se vsa ta obsežna tvarina v času, ki je bil na razpolago, ne da podrobno in natančno obdelati. Predavatelji se morajo pri tem kolikor je mogoče omejiti. Saj pa se tudi ne namerava podati to, kar lahko kaka kmetijska šola v polni meri podaja, namreč popolna strokovna izobrazba.

Prva naloga je, da se da vojakom iz kmetijskih slojev prilika, da si ohranijo ljubezen do rodne grude in svojega poklica, da se tudi v vojaških letih na to opominja, da ima tudi kmetijstvo svoje lepe strani, da dobiva tudi kmetijstvo korist od izkušenj in uspehov strokovne vede, da se z dobro voljo in pridnim učenjem lahko izvedejo zboljšave, s katerimi se lahko ugodno vpliva na socialni položaj, če se to, kar podaja veda, primerno rabi, če se po tem dela in živi.

Tudi se naj mladi ljudje zavedejo, da kmetijski stan ne stoji za ostalimi stanovi, da ima tudi on svoje dobre strani in da se nam drugi stanovi zato zde lepši, ker ne poznamo njihovih slabih strani. Zato je naloga učiteljev na takih tečajih, da skušajo ohraniti ljubezen do rodne grude, in jo tam, kjer je že zasjala, zopet vzbuditi.

Vojak se naj po dovršeni službi rad zopet vrne na deželo, kjer je še zdrava preprostost, prisrčna odkritost in poštenost. Zeleti bi bilo samo, da bi se kmetijski pouk v vojaštvu kmalu uvedel.

Ko se bodo lahko prednosti te uvedbe pokazale na konkretnih slučajih, se merodajni krogi pač ne bodo več zadovoljevali s samimi poskusi, ampak bodo radi pomagali pri uvajanju vsega, kar lahko prinese korist in razne ugodnosti. Potem pa se bo pač tudi vprašanje

o plači učnih moči ugodno rešilo in postavila se bodo potrebna sredstva v proračun, da se bo ta pouk za vedno zasigural. Žrtva, ki jo vlada prinese, vendar ni tako velika, če pomislimo, da nalaga vojaška obveznost med vsemi sloji ravno kmetiskemu največja bremena. V prvi vrsti so pač že bolj zdrave razmere, po katerih dobi država z dežele največ vojakov, več ko iz mestnih ali celo popolnoma industrijskih krajev, tako da mora kmet oddajati poleg drugih davkov še mnogo večji krvni davek ko pa katerikoli drugih stanov.

Zeleti bi bilo, da bi se c. kr. kmetijske družbe, deželni kulturni sveti in kmetijske zveze oprijele tega vprašanja in zanj živahno agitirale, da bomo lahko kmalu govorili o kmetijskem pouku v vojaštvu, kar bo samo v blagor in korist vsega našega kmetijstva.

Pisec teh vrst lahko zatrdi, da se je ta prvi poskus v Avstriji popolnoma posrečil. Zeleti samo še, da bi mu kmalu sledili drugi.

W. Werner.

Apno.

Kakor je znano, so med ljudmi razni nepridipravi, srboriteži, ki vtaknejo svoj nos v vsako stvar, ki imajo vedno nove ideje, ki jeze miroljubnega človeka in motijo njegov mir.

V velikem življenju zemlje, prsti igra ulogo takega nemirnega duha nebodigatreba apno. Ne da bi bilo pravo hranilno sredstvo za rastline, je vendar za rast in življenje in neoviran razvoj rastlin neobhodno potrebno. Če ga je v zemlji manj ko 1/4 odstotka, se ustavljajo počasi razni kemični procesi v prsti in to postaja za življenje rastlin zelo nevarno. Sicer pa se apno rado pase le ob obilni mizi; kjer ni v zemlji ničesar, tam tudi apno ne more delati čudežev.

Apno pospešuje razkrojanje prsti in ubija jedke kisline, ki zavirajo navadno razkroj zemeljskih bakterij in pospešuje ustvarjanje apnenega solitra. Apno je pri razkroju neločljivih kalijevih spojin in fosfatov neizogibno potrebno. Ono izpreminja škodljive, za rastline strupene železnega oksidula v koristne spojine železnega oksida. Kemični procesi, ki jih povzročajo, razgrevajo prst, jo rahljajo, če je testena in jo delajo tako bolj sprejemljivo za raznovrstne redilne snovi. Pri rastlini sami pomaga apno tvoriti stanične kožice in ogljene hidrate. Tudi igra veliko ulogo pri kaljenju, kajti izkušnja je pokazala, da kalijo vsa semena, ki imajo zelo mnogo apna, hitro in lahko.

V zemlji se nahaja to za gnojenje primerno apno v raznih oblikah kot apneni kamen, marmor, travniško apno, školjčasto apno i. t. d., ter kot lapor (10 do 40 odstotkov apna imajoča glina). V čisti vodi se ne da raztopiti. Pač pa ga raztopi voda, ki ima ogljenčevo kislino in taka „trda“ voda odvzame prsti precej njenega apna. Studenčnica, ki ima mnogo ogljenčeve kisline in ki teče po travnikih, jim tako počasi odvzame vse apno.

Hitro se odpravi apno iz zemlje, če se rabijo kalijeva gnojila, ki imajo klor, n. pr. 40 odstotno kalijevo gnojilo, posebno pa kajnit. Kajnitov klor se v zemlji spremeni v klorov kalcij, ki je raztopljev

v vodi in tako lahko vsak dež izpere in splavi mnogo apna. Odtok prihaja skrnavost zemlje po rabi kalijevih gnojil, a tudi dejstvo, da ne učinkujejo dobro na zemlji, ki ima malo apna. A tudi druge vrste gnojil so apna bolj ali manj sovražne.

Kdor torej namerava trajno rabiti umetna gnojila, posebno pa kalijeva, mora zemlji vedno dajati dovolj apna, če ne, se mu lahko zgodi, da bo gnojil zaman in imel nepotrebne velike izdatke.

Celo dovažanje apna v Tomaževi žlindri, ki ima lahko do 50 odstotkov apna, ne zadostuje popolnoma, posebno na zelo humozni zemlji ne, in tudi ne more nadomestiti večkratnega apnanja. Za apnanje se rabi sveže apno. Pri žganju izgubi apnenec kakih 44 odstotkov svoje ogljenčeve kisline. Če ga pogasimo (na 100 kg žganega apna potrebujemo kakih 30 l vode), dobimo zelo poraben prah, ki pa se mora potem takoj potresti. Trošenje apna ni ravno prijetno delo, ker žge apneni prah v očeh, v nosu in v ustih. Apno se sme trositi le ob lepem vremenu in v mirnem zraku, ali pa se naj zmeša s prstjo in trosi z lopato za vetrom. Na njivi se mora apno takoj podorati. Najboljši (na travnikih edino primerni) čas za trošenje apna je jesen.

Tu in tam se denejo tudi celi kosi negašenega apna na kupe in pokrijejo s prstjo. Apno se potem pod vplivom zemeljske mokrote samo vgasne in razpade v prah, ki se potem lahko rabi na zgoraj opisani način.

Množina apna, ki se naj potrosi, se računa zelo različno, od 10 do 40 metrskih stotov na hektar, kakoršna je pač potreba; če se rabi umetno gnojilo, se mora apnati vsako četrto ali peto leto. Na polju se apno trosi najbolj primerno po detelji in žitih.

Apno, ki se tu in tam zelo lahko dobi iz plinaren in tvornic za acetilen, je zaradi svojih škodljivih snovi direktno nerabno. Apno iz tvornic za sveče in milo ni primerno niti za kompostiranje, ono iz usnjaren pa je zaradi nevarnosti, da se ž njim zatrosi vranični prisad, vsaj za travnike nevarno.

Tam, kjer je lapor, se lahko apna ž njim, kar gre sicer bolj počasi, a bolj uspešno učinkuje (na hektar 300 do 500 metrskih stotov). Krakofžik.

Iz razprav osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Seja dne 15. septembra 1909. Začetek ob 10. uri predpoldne.

Navzoči so sledeči gospodje: ekselencna načelnik Edmund grof Attems, podpredsednik Roman Neuper, zastopnik visoke vlade in visokega deželnega odbora Henrik vitez pl. Hammer-Purgstall, 15 članov osrednjega odbora in glavni tajnik Juvan kot zapisnikar.

Načelnik pozdravi navzoče in izjavi, da kroži zapisnik 727. seje O. O. z dne 13. julija 1909 na vpogled pri navzočih članih.

V dnevnem redu se najprej obravnava predlog podružnice Liezen na 86. občnem zboru kmetijske družbe, naj se edino v Avstriji mogoče potepanje ciganov brez stalnega bi-

vališča popolnoma onemogoči. Poročevavec član O. O. Riemelmoser opišuje škodo, ki jo delajo kmetijstvu in predlaga, naj sklene O. O., da bo na pristojnem mestu delal na to, da cigani ne bodo dobili več nobenega obrtnega listka in tudi ne kake druge licence. Predlog se sprejme.

Podružnice Arvež, Luče in Maribor so poslale peticijo glede železnice Maribor-Zeleni Travniki. Na predlog poročevavca gospoda ravnatelja Schmidta sklene O. O. predloženo prošnjo kolikor je mogoče priporočati in jo poslati visokemu deželnemu odboru.

Zavarovalnica za življenje v Stuttgartu se ponuja za življensko zavarovanje kmetovavcev. O tej ponudbi se sprejmejo sledeči predlogi poročevavca Klammerja:

Tajništvu c. kr. kmetijske družbe se naroča:

1. Naj poizve natančnejše podatke za višino premij za vsakih 100 K zavarovalnine v različni starosti pri stuttgartski in pri raznih avstrijskih družbah za zavarovanje za življenje.

2. Naj poizve, kako visoko pridejo te premije pri različni starosti za slučaj doživetja. (Starostna meja se vzame 60 let.) Če bomo imeli vse te podatke, bo najlažje soditi, ali se zavarovanje življenja da uvesti v kmetijskih krogih.

3. Ko bodo vsa ta poizvedovanja dokončana, se naj predmet zopet postavi na dnevni red.

Visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo prosi, naj se od začetka žetve do marca 1910. pošiljajo redna polumesečna poročila deželni teritorijalni intendanci o vrsti in množini pridelkov, ki so na razpolago.

Poročevavec član O. O. gospod dr. Klusemann obžaluje, da se kmetovavci tako malo udeležujejo vojaških dobav in govori o vzrokih, ki so to zakrivali, ki pa bi se morali že zaradi koristi vojaštva in kmetijstva odstraniti. Meni, da se naj predložena želja izpolni na vsak način, kar je tem lažje, ker se lahko zveza gospodarskih zadrug naprosi, da naj oskrbuje to poročevanje. K sklepu predlaga:

Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu se naj, izvršujoč odlok c. kr. poljedelskega ministrstva z dne 30. julija 1909, število 28.472/1321, naprosi, naj prevzame zaželjeno poročanje o zalogah in naj o tem c. in kr. intendancam na primeren način poroča.

Predlog se sprejme.

Posvetovanje o predlogu kmetijske podružnice v Brežicah, naj se kmetijstvo v političnem okraju brežiškem povzdigne z ustanovitvijo vzornih gospodarstev. Poročevavec član O. O. gospod dr. Leuschner se sklicuje najprej na referat, ki so ga pismeno dobili vsi člani O. O. in iz katerega se jasno vidi, kako pot želi brežiška podružnica v svojem predlogu, govori nato še obširno o potrebi reform na polju potovalnega pouka, zvezanih z ustanovitvijo ekonomskih postaj in predlaga, naj se predlog sprejme. Razvije se živahna in temeljita debata, ki se je udeležujejo zastopnik visokega deželnega

odbora, Franc grof Attems, podpredsednik Neuper in člana O. O. Czeicke in Roš. Vsi se strinjajo načeloma z govorom poročevavca, ravno tako pa tudi v tem, da se težkoče pri ustanavljanju takih vzornih gospodarstev sedaj še ne dajo premagati, da je danes v vseh krajih dežele mnogo izborna vedenih gospodarstev, ki bi lahko služila za vzor, ki pa se vkljub temu ne posnemajo, ali pa le zelo redko. Glavna stvar je strokovna izobrazba kmetovavcev, omogočitev lahkega in cenega dobavljanja plemenske živine, sadnih drevesec, trsov i. t. d. Poročevavec želi, naj rabijo za sedaj potovalni učitelji najboljša gospodarstva, da jih kažejo drugim za vzor.

Predlog se sprejme.

Nato se osrednji odbor posvetuje o prošnji občine Slovenji Gradec, naj se nek živinski sejem preloži.

C. kr. ministrstvo za poljedelstvo prosi O. O., naj se izrazi o osnutku postave, ki zadeva kmetijske najemne pogodbe.

Poročevavec član O. O. gosp. Klammer govori obširno o škodi, ki bi jo imela ta postava, če bi se sprejela, za posestnike in male najemnike in svetuje, naj se ministrstvu predlaga, da naj sedanjih razmer nikakor ne spreminja.

Predlog se sprejme.

Podružnica v Lonču prosi za cenejše dobavljanje soli v grudah.

Namestu zadržanega poročevavca člana O. O. gospoda Kappla prečita glavni tajnik pismeno predloženo poročilo. Z ozirom na razne nasvete in predloge, ki jih je O. O. v tej stvari že tolikokrat in še celo pred nedavnim stavil visoki vladi, sklene O. O., da bo sklep podružnice v Lonču z dne 6. junija 1909. vzel sicer na znanje, da pa za sedaj ne bo ničesar faktičnega ukrenil.

Visoka c. kr. namestnija prosi za izjavo o organizaciji na 86. občnem zboru kmetijske družbe nasvetovane nastave potovalnih logarjev.

Poročevavec drugi podpredsednik Neuper izraža svoje veselje nad tem, da se sedaj zanima že tudi visoka vlada za to tako važno stvar, upa, da se bo v stvari organizacije teh potovalnih učiteljev doseglo sporazumljenje z deželnim odborom in predlaga:

„O. O. skleni: Visoka c. kr. namestnija se naj naprosi, naj se blagovoli sporazumeti z visokim deželnim odborom v tej stvari, da nastavi dežela dovoljno število primerno kvalificiranih potovalnih logarjev in nadlogarjev in da jih postavi kot deželne strokovne organe pod nadzorstvo dežele.“

Visoka c. kr. namestnija se naj naprosi, da blagovoli zaradi velike važnosti te stvari izposlovati od države vsaj polovico za to potrebne svote.“

Prisednik deželnega odbora Franc grof Attems podpira ta predlog, pravi, da želi deželni odbor, da se o tej stvari kakor hitro se da, vrši primerna anketa, kar po nekaterih vprašanih zastopnik visoke vlade c. kr. dvorni svetnik vitez pl. Hammer-Purgstall tudi obljubi.

Nato se sprejme predlog poročevavca.

Visoka c. kr. namestnija prosi za izjavo o pravih graške borze za sadeže in moko, s katerimi prideta „seno in slama“ v tržni promet borze.

Poročevavec član O. O. gospod dr. Klusemann predlaga, naj se prošnja priporoči, da se dobi v cene za seno in slamo tekoč vpogled in da se ta trgovina zavede na pravo pot. Predlog se sprejme.

Poročila in predlogi sadjerejskega odseka:

a) Podružnica v Gornji Radgoni predlaga, naj zatirajo šolarji gosence in naj preganja drevesne škodljivce na ogrsko štajerski meji ogrska vlada.

Poročevavec član O. O. Reitter utemeljuje potrebo zatiranja drevesnih škodljivcev in predlaga, naj se sprejme sledeči predlog odseka:

O. O. se naj obrne do visokega deželne zbornice s prošnjo, naj tozadevno postavijo o varstvu rastlin v toliko spremeni, da bodo to postavilo izvajale samo politične oblasti. Ravnotako se naj visoki deželni šolski svet naprosi, naj upliva primerno na podrejene šolske oblasti, da bodo pomagale pri zatiranju raznih drevesnih škodljivcev. Obračati se na ogrsko vlado je nepotrebno, ker se na Ogrskem tozadevna postava strogo rabi. Predlog se sprejme.

b) Mišar Alojzij Kramarič prosi, naj se mu zviša njegova dnevna in za odškodnino za pasti.

Vsled predloga poročevavca dr. Hotterja in dodatnega predloga Reitterjovega sklene O. O. dati odškodnino za pasti v znesku 20 K, dnevno pa za čas poučnih tečajev zvišati na 8 K in dati mišarju navod, naj odslej kaže le zatiranje miši s strupom.

c) Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu prosi za subvencijo, kolajne in diplome za svojo razstavo sadja in vina na graškem jesenskem sejmu 1909.

Poročevavec član O. O. gospod ravnatelj dr. Schmid predlaga, naj se iz subvencije za bodoče leto dovoli donesek 200 K, dalje 10 srebrnih družbin kolajn in 30 diplom in naj se za to potrebni zneski vzamejo za sedaj iz družbin sredstev. Predlog se sprejme.

d) Društvo za varstvo avstrijske vinoreje v Kremsu vprašuje zaradi udeležbe na letošnji razstavi vina na graškem jesenskem sejmu.

Na predlog poročevavca, člana O. O. gospoda ravnatelja Schmida se sklene društvu naznaniti, da se letos zaradi kratkega roka, ki je za to še na razpolago, ne da prirediti vinorejsko zborovanje.

b) Podružnica v Lonču prosi za cenejše trte iz deželnih trsnic.

Poročevavec član O. O. gospod Reitter meni, da se naj sprejme predlog odseka, naj se v tej stvari nestorinoben korak več, ker dobe podružnice, če naročajo trse na veliko, tako zelo ceno. Predlog se sprejme.

c) Poročilo o strojih za rezanje rožja po Spodnjem Štajerskem in predlog glede nastavljanja takih strojev po Srednjem Štajerskem.

Poroča glavni tajnik.

Dopis visoke vlade glede nastave 17 strojev za rezanje rožja na Spodnjem

Štajerskem se vzame na znanje in se primerno predlogu odseka sklene prositi visoko c. kr. poljedelsko ministrstvo, naj nastavi take stroje tudi po vinorodnih krajih Srednje Štajerske in sicer z motornim obratom v Ivnici, Lonču in Stainzu, z gepljem pa v Silberbergu, okraj Lipnica in v Ljubigostu, okr. Voitsberg.

Poročila in predlogi odseka za prireditve razstave goveda in ovac na graškem jesenskem sejmu.

Poročevavec glavni tajnik Juvan poroča o izvršitvi sklepov O. O. v stvarih razstave 13. julija, o stanju predpriprav na razstavišču in izberi goved, ki se po pasmi dele na 40 muredolskih, 35 marijadvorskih, 25 muricodolskih in 20 pincgavskih, po kategorijah pa na 31 starih bikov, 5 mladih bikov, 41 krav, 15 brejih telic, 15 mladih telic, 1 bikiča, 2 telički in 10 volov in ki so nabrana v 13 okrajih Spodnje Štajerske in sicer v celjskem (16), vranskem (1), konjiškem (5), sevniškem (16), šmarskem (8), brežiškem (13), laškem (7), ormoškem (8), ptujskem (12), marnberškem (9), mariborskem (5), slovenjebistriškem (8), slovenjegraškem (13). Razstava ovac bo kazala kakih 150 repov, ki so se izbrali v okrajih Voitsberg, Neumarkt, Knittelfeld, Gornjigrad (Solčava in Luče) in Slovenji Gradec.

Poročilo se vzame na znanje in se sklene, da dobe izkupiček za mleko lastniki, da se povabi nižjeavstrijskega deželne živinorejskega nadzornika gospoda Karla Saasa v razsodišče in da se naprosi c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku, naj od Waidhofna ob Ybbsi, oziroma Selztala naročene stare železniške trame vozi za režijski tarif, oziroma da zniža normalno vožnino za 50 odstotkov.

Obvestila.

Glavni tajnik poroča o izvršitvi v seji 13. julija t. l. sprejetih predlogov in sklepov v zadevi pomanjkanja in naznani, da je vlada stvar dosedaj samo v toliko rešila, da se bode končno kaj ukrenilo šele tedaj, ko bodo poizvedovanja, ki jih vodijo sedaj politične oblasti, završena in ko bodo predložena. Zastopnik visoke vlade še k temu pripominja, da so se želje družbe predložile visokemu c. kr. poljedelskemu ministrstvu in da je to ministrstvo izjavilo, da ne more dati podpore dveh milijonov kron, da pa se naj vrši 20. septembra t. l. pri visoki c. kr. namestnji posvetovanje o pomanjkanju in sklepi te konference se naj pozneje predložijo poljedelskemu ministrstvu. Član O. O. opozarja na potrebo regeneracije vsled suše in ogrcev poškodovanih travnikov in želi oddajo travinega semenja za znižano ceno.

Poročilo se vzame na znanje, ravno tako odlok visokega c. kr. poljedelskega ministrstva glede možne subvencije za kvantitativno in kvalitativno povzdigo živinoreje, nadalje završena prošnja za znižanje dači podvržene množine vina od 56 na 20 l in podelitev subvencije v znesku 300 K plemenskemu društvu za alpske sivec.

Nadalje se vzame na znanje odlok c. kr. deželne logarske inšpekcije v Gradcu, s katerim se daje okrajnemu logarju G. Grillu

dovoljenje za prirejanje logarskih predavanj v slovenskem jeziku in se sklene, podružnice na to opozoriti.

Vabilo člana perutninskega odseka, gospoda Armina Arbeiterja, upravitelja deželne blaznice v Feldhofu pri Gradcu na ogledovanje razstavljene perutnine v Ludwighofu o priliki graškega jesenskega sejma se vzame na znanje.

Z ozirom na dopis c. kr. ministra dr. Schreinerja glede podpiranja izobrazbe pomožnih moči za kulturno tehniko s podajanjem štipendij štajerskim rojakom, da lahko obiskujejo travniško šolo v Egru, se sklene poslati visokemu deželnemu odboru tozadevno prošnjo.

Nato proglasi predsednik zapisnik zadnje seje 13. julija, proti kateremu ni nobenega ugovora, za odobren, določi prihodnjo sejo na dne 12. oktobra in zaključni posvetovanja.

Izkaz daril za premije pri razstavi živine na graškem jesenskem sejmu 1909.

Kot premije pri razstavi goved, oziroma ovac, ki sta se vršili na graškem jesenskem sejmu od 26. septembra do 4. oktobra 1909, smo dobili sledeče zneske, ki smo jih porabili za navedeni namen.

Od gospoda dr. pl. Lappa, Thurn, 5 K,	
„ „ Jul. Meinla, Dunaj, 10 K,	
„ „ Gvid. pl. Pongratza,	
„ „ Dornova	20 K,
„ „ R. Klammerja, Ebern-	
„ „ feld	100 K,
„ „ Bachlerja, Rače	10 K,
„ „ eks. dr. J. grof Meran	100 K,
„ „ posojilnice Laški trg	20 K,
„ „ knezoškofijske uprave v Betnavi	20 K,
„ „ okrajnega odbora Laško	200 K,
„ „ „ Marnberg	100 K,
„ „ „ Šmarje	100 K,
„ „ „ Konjice	50 K,
„ „ „ Slov. Gradec	50 K,
„ „ štajerske hranilnice v Gradcu	300 K,
„ „ uprave fideikomisa Brežice Ig-	
„ „ naca grofa Attemsa	100 K,
	Skupaj 1185 K.

Osrednji odbor je sklenil v svoji seji 19. oktobra t. l. izraziti vsem tem pospeševavcem obeh razstav svojo najizkrenejšo zahvalo.

Od osrednjega odbora c. kr. kmetijske družbe na Štajerskem.

Attems l. r.,	Juvan l. r.,
načelnik	glavni tajnik.

Zborovanja podružnic.

= Sv. Peter na Medvedovem selu. Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu bo priredila podružnične poučne shode in sicer v torek dne 23. novembra, ob 8. uri zjutraj, v stari šoli v Zibiki, popoldne ob 3. uri pri Sv. Emi v kaplaniji, v sredo dne 24. novembra, ob 8. uri zjutraj, v župnišču pri Sv. Petru na Medvedovem selu, popoldne ob 3. uri v župnišču na Sladki gori. Na vseh štirih zborovanjih bosta govorila deželni živinorejski potovalni učitelj M. Jelovšek o živinoreji in društveni tajnik župnik Gomilšek o pogla-

vitnih ovirah kmetijskega napredka. Udje podružnice v imenovanih župnijah, udeležite se teh shodov polnoštevno, pripepite s seboj tiste, ki se zanimajo za naš gospodarski napredek in ki želijo postati udje naše podružnice. Pogovorili se bomo veliko važnega in drug drugega navduševali za povzdigo onega stanu, ki je temelj vsem drugim v državi. Prepričali se boste, da ni prazna reč in da ni brez mnogih koristi, ako ste udje podružnice. ki vam želi pomagati na vseh krajih. Nekateri udje so še na dolgu z udnino za leto 1909. Ob teh shodih jo naj poravnajo. Kdor namreč 3 mesece pred koncem leta ne naznani svojega izstopa iz podružnice njenemu predsedništvu, ostane še ud za prihodnje leto in mora tudi udnino poravnati.

Predsedništvo podružnice.

= **Žalec.** Kmetijska podružnica vabi svoje člane in tudi druge kmetovavce podružničnega obsega na zborovanje, ki se vrši v nedeljo, dne 21. novembra t. l. ob 9. uri zjutraj v novi šoli v Petrovčah. — Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Predavanje živinozdravnika gospoda Fischerja iz Žalca o prvi pomoči pri boleznih domačih živali in o živinoreji sploh. 3. Slučajnosti. K polnoštevno udeležbi vabi

odbor.

Iz podružnic.

Št. Ilj v Slov. gor. (Potovalno predavanja pri Sv. Juriju ob Pesnici). Tukajšnja podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko je priredila 5. septembra t. l. ob 3. uri popoldne v gostilni gospoda Bračko pri Sv. Juriju ob Pesnici potovalno zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano. Namestu obolelega načelnika podružnice je vodil zborovanje gospod nadučitelj Vodenik, ki je v imenu načelstva pozdravil gospoda strokovnega učitelja Erharta in vse navzoče. Nato je govoril gospod strokovni učitelj Erhart več ko dve uri o pridelovanju krme in živinoreji. Opozarjal je tudi vse udeležence, naj se združujejo v stanovskih organizacijah in je vabil kmetovavce, naj si večkrat ogledajo naprave vinorejske šole. — Predsednik se je nato zahvalil gospodu predavatelju za njegov pouk in zaključil zborovanje.

Gospodarske drobtine.

(Nabrane iz raznih gospodarskih in kmetijskih listov.)

Ali je priporočeno seno in slamo na malih posestvih stiskati, ker bi se tem potem lahko spravilo veliko sena in slame na majhnem prostoru, dočim so drugače potrebne velike shrambe? Koliko stane tak stroj za stiskanje? Seno in slamo zato stiskati, da bi v shrambi zadoščalo manj prostora, bi bilo popolnoma neumestno na malih kakor na velikih posestvih. Tako stiskanje je edinole primerno, če se pošiljata slama in seno po železnici. Pri nas imamo sploh prevelika gospodarska poslopja, kamor je zazidana neprimerno visoka glavica, ki se nikdar ne obrestuje. Kam bi prišla velika posestva, če bi hotela vso svojo slamo in seno spraviti. Ti poljski pridelki se prav praktično hranijo v velikih kupih na prostem, ne da bi zato kaj škode trpeli. So dežele s slabšim

podnebjem kakor je naše, in vsi kmetovavci, mali in veliki, imajo vse svoje seno in slamo na prostem. Zakaj bi pri nas to ne bilo mogoče? Najmanjša stiskalnica za seno ali slamo stane okroglo 400 K. Uvaževati pa morate tudi precejšnje delo pri stiskanju.

Prekuhanje tropine od sliv so samena-sebi prav dobro krmilo in se jih sme pokladati na dan molznim kravam do 10 kg in volom do 20 kg. To pa velja le za tropine brez koščic, kajti te za goved niso brez nevarnosti in lahko povzročijo hude, da, celo smrtnonevarne bolezni v prebavilih. Nevarnost koščic je v njih mehanski vplivu, zato se smejo tropine od sliv s koščicami vred le tedaj brez pomisleka pokrmiti, če se poprej na primeren način tako zdrobe, da se koščice v drobne kosce zmeljejo.

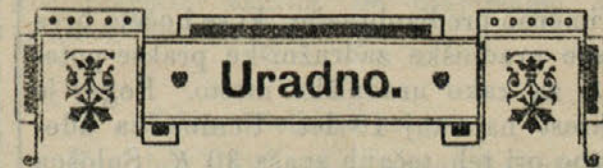
Rigolanje vinogradov. Sem in tja se opazuje, da so začeli vinogradniki preplitvo rigolati vinograde, češ, saj trta vseeno dobro raste. To je velika napaka! Vinogradov ne delamo samo za par let, ampak za več desetletij. Trta nam na plitvo zrigolani zemlji prva leta dobro raste, ali potem nam veliko slabše vspeva in slabše rodi, ker ji manjka pripravne zemlje. Zato pa pripravimo zemljo povprek vsaj 70 cm globoko, da se zamore trta s svojimi koreninami dobro razvijati.

Če goveja živina liže. Novejše preiskave so pokazale, da je lizanje nalezljiva bolezen, ki jo dobijo ona živinčeta, kojim se poklada krma z močvirnatih travnikov; čudno pa je, da po krmi z zboljšanih takih travnikov še rajši liže. To bolezen povzroča ali kaka glivica ali kaka drobna živalica, ki živino zastruplja. Da je temu tako, kaže to, da lizanje neha, ako se krma z močvirnatih travnikov skiše (naredi silaža) ali prevari. Neškodljiva pa je tudi krma, če se trava pokosi zgodaj, predno je cvetla. Popolnoma brez skrbi lahko krmimo sensko deteljo, ki je rastla na močvirnatih tleh.

Izselilo se je v letu 1907. iz avstrijske polovice naše države 144.992, to je 0.725 odstotkov, iz ogrske 193.460 oseb, to je 0.967 odstotkov vsega prebivalstva.

Vposlano.

Prva štajerska trsničarska zadruga (pošta Juršinci pri Ptuj) ima na prodaj cepljene trte najboljše kakovosti in sicer vse priporočljive vrste na običajnih podlagah kakor tudi na različnih križankah. (Glej oznanilo.)

Št. II. 40.126
6.084

Razglas.

= Štajerski deželni odbor je sklenil prirediti tudi leta 1910. stalne viničarske tečaje, da se vzgoje temeljito izobraženi viničarji za delo v ameriških vinogradih in drevesnicah, v gojenju in sajenju sadonosnikov, in sicer priredi te tečaje:

1. na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru,
2. na deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,

3. na deželni viničarski šoli v Zg. Radgoni,
4. na deželni viničarski šoli v Ljutomeru in
5. na deželni viničarski šoli v Skalcah pri Konjicah.

Ti tečaji se pričnejo dne 15. februarja in se končajo dne 1. decembra 1910.

V Mariboru se sprejme l. 1910. — 14, v Ljutomeru l. 1910. — 12, v Zg. Radgoni l. 1910. — 16, v Lipnici l. 1910. 24 in v Skalcah pri Konjicah l. 1910. — 12 posestniških in viničarskih sinov.

Ti dobivajo na naštetih zavodih stanovanje, popolno hrano in vrh tega mesečno plačo po 8 kron.

Izobrazba v teh kurzih je v prvi vrsti praktična, teoretična je le v toliko, kolikor je to potrebno za vzorne in samostojne viničarje.

Na koncu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svoji porabnosti. —

Za sprejem v te tečaje morajo prosivci vložiti kolka proste prošnje najkasneje do zadnjega decembra 1909 na štaj. deželni odbor.

V tej prošnji se mora izrečno povedati v katero naštetih šol želi prosivec vstopiti in je treba priložiti:

1. dokaz, da je prosivec star 16 let,
2. spričevalo poštenega obnašanja, katero potrди župnik,
3. zdravniško spričevalo, da je prosivec prost vsake nalezljive bolezni,
4. šolsko odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosivci zavezati, da ostanejo od 15. februarja do 1. decembra 1910 nepretrgoma v tečaju in da slušajo vse izobrazbo zadevajoče naredbe dež. strokovnjakov.

V Gradcu, dne 12. oktobra 1909

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund graf Attems.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž		Jedmen		Oves		Koruzna		Proso	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	1250	1050	10	—	850	950	10	—	—	—	—	—
Ormož	50	14	—	10	—	950	9	—	—	905	7	25	—
Gradec	50	1625	1088	950	10	—	938	11	60	—	—	—	—
Ljubno	50	1550	1050	975	975	950	—	—	—	—	—	—	—
Maribor	50	14	—	9	—	850	875	925	9	—	—	—	—
Ptuj	50	14	—	950	10	—	—	—	—	950	—	—	—
Inomost	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Celovec	50	26	—	20	—	—	—	—	1750	—	—	—	—
Ljubljana	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pešt	50	1240	1009	—	—	—	—	—	875	—	—	—	—
Solnograd	50	1315	935	—	—	—	—	—	840	990	—	—	—
Dunaj	50	1465	1010	833	—	—	—	—	845	955	—	—	—
Linc	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783

Mesto	Kil	Ajda		Bob		Seno sladko		Seno kisló		Ržena slama		Ježna slama	
		K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Celje	50	11	—	10	—	850	7	—	7	—	6	—	—
Ormož	50	8	—	13	—	6	—	5	—	4	—	4	—
Gradec	50	1150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ljubno	50	—	—	14	—	7	—	6	—	4	—	3	—
Maribor	50	850	12	—	—	6	—	—	—	3	—	275	—
Ptuj	50	—	—	—	—	650	6	—	—	420	—	380	—

(Na daljevanje na strani 178.)

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
 Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Imenovanje dvornega svetnika dr. Morica Ertla za sekcijekega načelnika.

Gospod sekcijski načelnik Moric Ertl je rojen leta 1859. in se je po dovršenih srednjih šolah posvetil pravnemu študiju na dunajski univerzi, zajedno pa tudi tehničnim študijam. Leta 1883. je vstopil pri nižje avstrijski finančni prokuraturi v službo, ki pa jo je kmalu zapustil, da bi na berlinski univerzi poslušal državovedne stroke. V jeseni leta 1884. je bil sprejet v statistično centralno komisijo. Tukaj se je v izredni meri udeleževal večjih del in je potoval po Nemčiji, Angleški in Ogrski. Leta 1890. je bil poklican v poljedelsko ministrstvo, kjer se mu je kmalu ponudila prilika spoznati zadružništvo in delovati zanj. Leta 1896. je naredil veliko znanstveno potovanje v Nemčijo, kar je dalo povod za delo o kmetijskem zadružništvu v Nemčiji, ki ga je izdal skupno z gospodom dr. Lichtem. Kak pomen je dobilo to delo kmalu povsodi, to se v okviru te skice ne da obravnavati. Nemški cesar je odlikoval gospoda dr. Ertla za priznanje za to delo, ki je za Nemčijo in Avstrijo enako pomembno, s pruskim kronskim redom 3. razreda.

Njegovo delo je tudi ustvaritev posebne zadružnega oddelka v poljedelskem ministrstvu, kjer je bil do danes stalen referent. V vseh kmetijskih krogih je znano, koliko je dr. Ertl koristil zadružništvu s svojim strokovnim, marljivim in prepričanim delovanjem na tem polju; lahko se naravnost trdi, da je v prvi vrsti njegova zasluga, da se je kmetijsko zadružništvo v vseh delih Avstrije tako hitro in široko razvilo in prebilo srečno nevarnosti in težkoče prvih časov.

Naša zveza gospodarskih zadrug je izvršila samo svojo prijetno dolžnost, da je toli zaslužnemu bojevniku na polju zadružništva o priliki zadnjega imenovanja iskreno čestitala.

II.

Otvoritev zvezine vnovčevalnice za živino.

Da se zvezino delovanje še bolj razširi in da se zadružna prodaja živine še bolj pospeši in povzdigne, je sklenila zveza ustvariti vnovčevalnico za živino. V ta namen je zveza po mnogih povpraševanjih in predpripravah nastavila gospoda Franca Schlögla kot strokovnega uradnika za vnovčevanje živine, ki je začel svoje poslovanje 1. novembra t. l.

Vprašanja, ki se morajo rešiti in naloge, ki se morajo izvršiti pri zadružni prodaji živine, niso nikakor lahke; pred vsem treba za ustanovitev takih zadrug in družb potovalnega pouka, da se lahko presodi, v kolikor so razmere za zadružno vnovčevanje živine primerne; nato treba ust-

variti na velikih in stalnih sejnih vnovčevalnicah, lokalne zadruge za vnovčevanje živine in enake družbe po pripravnih krajih po deželi; treba jih je umno voditi in dajati strokovno moč vsem že obstoječim kmetijskim zadrugam vedno na razpolago v vseh vprašanjih za pouk, nasvet in predavanja. Posebno potrebno in dragoceno pa je tukaj zanesljivo poročanje o tržnih razmerah in cenah, ki ne poučuje samo kmetovavcev o možnostih prodaje, ampak jim daje tudi primerno sredstvo za ureditev prodajnih razmer.

Našim članicam raznanjamo že zdaj to ustanovitev zadružne prodajalnice za živino s pripombo, da bo ta novi oddelek naše zveze, ko bodo vse predpriprave končane na razpolago našim članom za dajanje nasvetov v vseh stvareh, ki zadevajo vnovčevanje živine, kakor tudi vodja za predavanja o vseh enakih vprašanjih in jih vabimo, da se naj te uredbe kolikor je mogoče izdatno poslužujejo.

Ko bodo načrti o delu in ustavu dovršeni, bomo podali natančnejša in obširnejša obvestila.

III.

Učni tečaj za kmetijsko zadružništvo v Avstriji.

Od splošne zveze kmetijskih zadrug v Avstriji na Dunaju smo dobili program učnega tečaja za zadružništvo, iz katerega posnemamo sledeče, za naše članice zanimive podatke.

Učni tečaj, ki ga bo priredila splošna zveza kmetijskih zadrug na Dunaju, naj da mlajšim zadružnim uradnikom, oziroma onim, ki se menijo posvetiti zadružništvu natančen pouk in izobrazbo na vseh poljih zadružnega delovanja. Za prvi tečaj so določeni trije meseci. Vršil se bo od začetka januarja do aprila na Dunaju. V vpoštev kot udeleženci pri teh tečajih prihajajo v prvi vrsti mladi ljudje, ki so že praktično poslovali pri zvezah, osrednjih blagajnah in posameznih zadrugah in ki se hočejo v zadružništvu še dalje izobraziti, v drugi vrsti mladi ljudje s primerno predizobrazbo, ki se hočejo brez kake uradniške zadružniške prakse potezati za kako uradniško mesto. Pogoji je starost najmanj 18 let. Učnina za udeležbo pri teh tečajih znaša 30 K. Splošna zveza se bo trudila poskrbeti svojim udeležencem primerno in kolikor mogoče ceno hrano in stanovanje.

Kot učitelji za te stroke so se pridobili zadružniški strokovnjaki za posamezne stroke zadružništva in strokovnjaki na polju prava, blagoznanstva, železniških in tarifskih vprašanj i. t. d.

Pouk bo obsegal sledečo tvarino:

A. Splošen pouk.

1. Zgodovina, temelji in organizacija kmetijskega zadružništva.

2. Splošno pravoznanstvo.
3. Zadružniško pravo.
4. Zadružno knjigovodstvo.
5. Nauk o davkih in pristojbinah.
6. Kmetijsko blagoznanstvo.
7. Denar in kredit.
8. Trgovsko zadružniško računstvo.
9. Zadružna korespondenca.
10. Zeleznice in tarifi.

B. Poseben pouk.

1. Uprava in poslovanje hranilnic in posojilnic.
2. Zadružni nakup in prodaja.
3. Drugo zadružništvo.
4. Nauk o reviziji.

K temu pouku še pridejo kot dodatek seminarske vaje, razgovori in uvajanje v praktično poslovanje posameznih izbornih zadružnih organizacij.

Ko bodo tečaji končani, se bo splošna zveza potrudila in poskrbela onim obiskovavcem, ki še nimajo stalnih mest, da bodo stalno nastavljeni.

Prijave za udeležbo pri tem tečaju se nam naj pošljejo kakor hitro je mogoče; prijava mora obsezati tudi napoved dosežanja predizobrazbe, praktičnega poslovanja, spričevala, priporočila i. t. d. O vsprejemu v tečaj odloča splošna zveza na Dunaju.

To vabilo naznanjamo našim članicam, posebno pa kmetijskim zadrugam vseh vrst s pozivom, naj mlade ljudi, ki bi prihajali za kmetijsko zadružništvo v vpoštev, pošljejo na Dunaj. Potreba zadružne predizobrazbe za one osebe, ki delujejo v zadružništvu, je tako splošno znana in priznana, da nam je tukaj pač ni treba še posebe utemeljevati. Kmetijsko zadružništvo je tako razširjeno in v gospodarskem življenju tako zelo važno, delo v zadružništvu pa tako mnogostransko, da se ne more več primerjati z navadnim rokodelstvom. Za uspešno zadružno poslovanje pa je potrebno toliko znanje, da zahteva vednosti, ki se mora v primerni obliki pridobiti, za kar pač menda ni boljšega sredstva in lepše prilike, ko na zadružniški šoli, ki jo vodijo zadružniški strokovnjaki.

IV.

Predložitev računskih zaključkov za leto 1908. c. kr. okrajnim glavarstvom.

C. kr. ministrstvo za notranje stvari je svoječasno prošnjo zvezinega vodstva, naj dovoli skupno predlaganje računskih zaključkov za preteklo leto, zavrnilo.

Torej naj načelstva Raiffeisenovk, kolikor še tega niso opravila, takoj pošljejo računске zaključke za leto 1908. (račun,

bilanco, račun o izgubah in dobičku) v dveh prepisi pristojnemu c. kr. okrajnemu glavarstvu.

Tiskarna „Gutenberg“ je založila nove,

popolne golice, na katere opozarjamo one hranilnice, ki jih doslej mogoče še niso imele.

V Gradcu, 20. oktobra 1909.

V.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca oktobra 1909. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

Posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. septembra 1909	—	—	9,562.917	48	2,410.294	01	—	—
Promet oktobra 1909 . . .	301.951	23	307.061	20	121.245	57	72.768	15
Skupaj	301.951	23	9,869.978	68	2,531.539	58	72.768	15
Proč vračila	—	—	301.951	23	72.768	15	—	—
Stanje dne 31. oktobra 1909	—	—	9,568.027	45	2,458.771	43	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Kredit		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. septembra 1909	—	—	1.235	41	1,000.666	47	—	—
Promet oktobra 1909 . . .	—	—	56	—	50.662	79	3.481	32
Skupaj	—	—	1.291	41	1,051.329	26	3.481	32
Proč vračila	—	—	—	—	3.481	32	—	—
Stanje dne 31. oktobra 1909	—	—	1.291	41	1,047.847	94	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca oktobra 1909 K 803.026.15

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca oktobra 1909 " 54.200.11

Stanje vseh vlog koncem oktobra 1909 " 9,569.318.86

Stanje vsega kredita " " 1909 " 3,506.619.37

Uvoz blaga v oktobr 1909 " 188.747.77

Izvoz " " " 1909 " 121.917.20

Skupni promet oktobra 1909 K 310.664.97

Število pridruženih posojilnih društev koncem oktobra 1909: 270.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem oktobra 1909: 69.

VI.

Poročila glede blagovnega prometa zveze.

1.

Zvezino vnovčevanje vina.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem, ki si je med drugim stavila tudi nalogo pospeševati vnovčevanje vina, je, kakor je znano, ustanovila na svojem posestvu v Eggenbergu deželno vzorno klet.

Dasi se je obrat te kleti kolikor je možno razširil, vendar je še zelo omejen, tako da zveza nikakor ne more kupovati mošta od stiskalnice. Tudi se je moralo nakupovanje vina začasno ustaviti, ker so zaloge zelo velike in se vino le malo prodaja.

Da pa vendar prodajo vina kolikor mogoče pospešujemo, bo zveza posredovala pri ponudbah naših članov intereso in sicer na ta način, da bo tvorila — brez obveznosti — vez med producenti in konzumenti.

Zato vabimo vse svoje člane, naj nam pošljejo ponudbe za prodaj z navedbo natančnega naslova prodajavca, množine, vrste, letnika in cene vina, kraja, odkod je in oddajne postaje. — Poskušnje vin se nam naj pošljejo le na našo posebno zahtevo.

2.

Ponudbe.

Nek član ponuja kakih 150 metrskih stotov ajde (črne in svetle mešane) za mletje, zdravo, suho blago, prodajno v decembru 1909.

Več vagonov zavžitnega krompirja, in sicer: pozni, beli, popolnoma zdrobljiv; Up to date, pol zdrobljiv beli; zborovski, beli in trden.

Ponudbe se naj zahtevajo pri zvezi gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

3.

Nakup deteljnega semena.

Ker bo letos zveza zopet kupovala pristno štajersko seme rdeče detelje, če možno, naravnost od producentov, prosimo p. n. posestnike, posojilnice in podružnice, naj nam blagovolijo poslati naslove takih producentov ali pa lastno ponudbo z navedbo eventualne množine. Če je v kakem kraju zelo mnogo ljudi, ki pridelujejo seme rdeče detelje, je zveza drage volje pripravljena odposlati tje posebnega strokovnjaka, ki bi nakup vodil.

Pojasnila daje in na vsa tozadevna vprašanja odgovorja takoj zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz 2.

4.

Za jesensko setev

ponujamo, dokler bo kaj zaloge, po 100 kg brutto za netto z vrečo, vožnine prosto na vsako postajo, od Gradca.

Ia gališko zimsko graholjko.

Petkuško rž, zadnji pridelek 31 metrskih stotov na ha (1 $\frac{3}{4}$ joha) trierirano in centrifugirano, pridelano od kmetijske šole v Grottenhofu.

Moravsko rž, trierirano in centrifugirano, zadnji pridelek 28 metrskih stotov na ha, iz istega zavoda.

Ogrsko pšenico, trierirano in centrifugirano, iz istega zavoda (Grottenhof).

Janževo rž iz Nižje Avstrijske.

Eckendorfski zimski ječmen iz moravske semenske pridelovalnice.

Navadno štajersko zimsko rž, za mešanico, težka kakovost.

Ječmen za krmo, prima kakovost.

Oves za krmo, prima kakovost.

Na željo pošljemo tudi vzorce. Tudi smo drage volje pripravljene, staviti posebne ponudbe za polovične in cele vagonne. Naročila se nam naj pošljejo kakor hitro se da.

Če se krmila naročajo v celih ali polovičnih vagonih, pridejo cene seveda nižje in za ta slučaj podajamo, kakor že omenjeno, posebne ponudbe.

Nadalje opozarjamo na naše naprave glede naročanja vseh kmetijskih potrebščin, kakor so: umetna gnojila, močna krmila, semenje, premog, gospodarska orodja in stroji.

Razun tega smo zaradi izredno malega pridelka krme stopili z najboljšimi kmetijskimi zadrugami in prodajavci sosednjih dežel glede nakupa sladkega in kislega sena v zvezo in lahko dajemo na zahtevo ugodne ponudbe. Pri tem pa moramo opozoriti na to, da se seno lahko oddaja le stišnjeno v celih vagonih.

Razun tega se peča zveza tudi posebno z vnovčevanjem štajerskega vina in sadja svojih članov in opozarja zaradi tega na svojo

deželno vzorno vinsko klet in stiskalnico za sadje,

iz katerih se oddajajo zajamčeno pristna štajerska vina iz vseh vinorodnih krajev štajerske dežele, kakor tudi sadjevec v posodi od 56 l naprej za ugodne cene.

V interesu kmetovavcev, oziroma naših članov je, da si potrebščine skupno pravčasno naročijo, zaradi česar prosimo svoje članice, naj naročila svojih članov zberejo in nam jih potem nemudoma odpošljejo.

Na zahtevo pošiljamo brezplačno cenike, posebne ponudbe, kakor tudi vzorce.

5.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem.

pošilja zajamčeno pristna štajerska

bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po $\frac{7}{10}$ ali $\frac{3}{8}$ l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti za sadjevec v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne

kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstrasse št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

Tržna poročila.

(Nadaljevanje.)

Graško tržno poročilo.

Sejm skrmoin slamo od 2. novembra do 7. novembra 1909. Pripeljalo se je 36 vozov s 350 meterskimi stoti sena in 20 vozov s 187 meterskimi stoti slame, in je bil slabše obiskan ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislod K 8.— do K 12.50, sladko od K 8.50 do K 13.—; ržena slama od K 7.40 do K 8.20; pšenična slama od K 7.— do K 8.—, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K 6.30.

Sejm z rogato živino dne 11. novembra 1909. Prignalo se je 365 volov, 190 bikov, 530 krav, 125 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic in — konj.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: — volov, 17 bikov, 3 krave, — telet; na Gornje Štajersko: 80 volov, 17 bikov, 73 krav, — telet; Predarlberško: 20 volov, 34 bikov, 52 krav, — telet; v Nemčijo: — volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Češko: 9 volov, — bikov, 44 krav, — telet; v Trst: — volov, — bikov, 30 krav, — telet; v Švico: 43 volov, 20 bikov, — krav, — telet.

6.

Komisijonela prodaja sadja na Dunaju.

Zveza kmetijskih zadrug na Štajerskem v Gradcu, Franzensplatz, 2 bo priredila kakor lani tudi letos od začetka novembra v veliki dunajski tržnici komisijonelno

prodajo sadja in prevzema za to sadje svojih članov, če se ji prigrasijo in pristajajo na njene pogoje o dobavi, prevzemanju in prodaji.

Zveza daje drage volje vsa potrebna pojasnila.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, za snamovani s zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 25. novembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); pri Sv. Duhu-Loče**, okr. Konjice; v Lemberg*, okr. Šmarje pri Jelšah; v Vidmu*, okr. Brežice; v Lipnici*, v Gradcu*.

Dne 27. novembra v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 30. novembra na Bizeljskem**, okr. Brežice; v Stražu**, okr. Lipnica; v Ljutomeru**, v Veržeju**, okr. Ljutomer; na Svičini, okr. Maribor; v Ormožu (svinjski sejem); pri Sv. Andražu v Slov. gor.**; okr. Ptuj; v Rogatcu**, pri Sv. Florijanu*, okr. Slovenji Gradec.

Dne 1. decembra v Lučah (sejem z drobnico), okr. Arvež; na Ptuj (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 2. decembra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino in konji).

Dne 3. decembra v Konjicah**; na Spodnji Poljskavi (svinjski sejem), okr. Slov. Bistrica; na Planini*, okr. Kozje; v Gradcu (sejem z mlado živino).

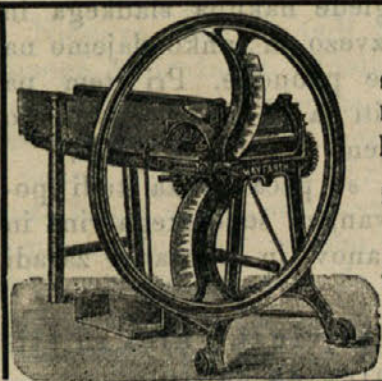
Dne 4. decembra v Šmarju pri Jelšah**; na Zelenem Travniku**, okr. Lonč; v Brežicah (svinjski sejem).

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 80.— do K 88.— (izjemoma K 94.—), poltolsti od K 68.— do K 78.—, suhi od K 60.— do K 66.—; voli za pitanje od K 60.— do K 68.—; klavne krave, tolste od K 60.— do K 68.—, poltolste od K 46.— do K 58.—, suhe od K 30.— do K 44.—; biki od K 60.— do K 74.—; dojne krave do 4. teleta od K 62.—, do K 72.—, čez 4. tele od K 50.— do K 58.—; breje od K 52.— do K 60.—; mlada živina od K 60.— do K 74.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—

Sejmklavne živine dne 12. novembra 1909. Zaklana živina: 593 telet, 2362 svinj, 11 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.30 do K 1.40; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.42 do K 1.48; nemške mesne svinje od K —.— do K —.—; nemške pitanske svinje od K 1.36 do K 1.42; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.46 do K 1.50; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.36 do K 1.44; mesne svinje od K 1.34 do do 1.48, bosnjaške pitanske svinje. debele, od K 1.30 do K 1.40; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K 1.30 do K 1.40; ovce od K —.80 do K —.84; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—

Oznanila „Gospodarskega Glasnika“ za Štajersko.

Stroje za pripravljane krme
slamoreznice, stroje rezanje repe, pripravljane zdroba, parjenje krme, koteljske peči, sesalke za gnojnice
izdelujejo in pošiljajo v najnovejših in izbornih konstrukcijah 418—6
Ph. Mayfarth & Co.
tvornice kmetijskih strojev, livarne železa in parna kladiva
DUNAJ II., Taborstrasse 71.
Zahtevajte obilne kataloge, ki se pošiljajo zastoj in poštne pro-to. — Zastopnike in prep. odajavce si želimo.

Gospodje naročevalci
se uljudno naprosijo, da se pri naročevanju blaga sklicujejo na naš list.

Razpis.

Pri c. kr. kmetijski družbi za Štajersko v Gradcu

se bo ustvarilo novo mesto

drugega tajnika

za oskrbovanje konceptnih stvari v področju sekretarijata s 1. januarjem 1910. S to službo je spojena plača in pokojnina IX. plačilnega razreda državnih uradnikov v znesku 2800 K, aktivitetna doklada 960 K in pravica do 4 triletnic po 200 K, pri službenih potovanjih dnevne dijete 10 K, kilometrska pristojbina 52 v, vožnja 2. razreda s pristojbinami za vožnjo na kolodvor in ž njega po državnem potniškem normalu. Definitivno se nastavi po enoletni zadovoljivi službi.

Za to službo je potrebno znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pismu, dokaz redno dovršenih študij in izpitov na c. kr. visoki šoli za poljedelstvo, učni izpit za kmetijske šole oziroma obveza, da se bo v teku prvega leta naredil in večletna praksa v kmetijskem obratu.

Prošnje se morajo poslati

najpozneje do 30. novembra

osrednjemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Gradcu.

Predsednik:

Glavni tajnik:

Attems l. r.

Juvan l. r.

Ure na obroke

dobi vsakdo.

Štv. 72. prava 14 karatna zlata Plaqué ura za gospode ali dame, fino gravirano kolesje na kamenih, K 20.— Ista z dvojnimi pokrovci K 25.—

Štv. 73. Prava srebrna ura za gospode ali dame, s tremi zelo močnimi srebrnimi pokrovci, obilno gravirana, s sliko konja, jelena, leva ali pokrajine, dobro kolesje, točno regulirana K 30.—

Štv. 74. Zadnja novost: Srebrna osemdnevna remonterka za gospode, ki teče enkrat navita neprenehoma 8 dni, na rubinih vidno zunaj K 35.—

Štv. 75. Prekrasna tula remonterka za gospode ali dame s 3 pokrovci in pozlačeno krono, zanesljivo kolesje K 18.—

Štv. 76. Niklasta remonterka za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana K 8.—

Cene se razumejo na obroke po 2 K mesečno; pri naročilu pa se mora polovica zneska poslati naprej ali pa plačati po povzetju.

Wiener Uhrenhaus Heinrich Weiss

Dunaj XIV, 1/L. G. 259—24

2 kroni mesečno.

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.

Za jesensko gnojenje

travnikov, njiv, deteljišč se poleg Tomaževe žilindre, superfosfata in kostne moke neobhodno rabi dodatek

kajnita ali 40% kalijeve soli.

Samo tam, kjer se poleg fosforjeve kisline in dušika daje tudi kalij, je mogoče računati na popolen pridelek.

Kalijeve gnojila (kajnit, 40% kalijevo sol) pošiljajo in prodajajo vse kmetijske podružnice in njih zveze pod pogoji kalijevega sindikata.

Pojasnila in knjižico o porabi vseh gnojil razpošilja brezplačno

kmetijska posredovalnica kalijevega sindikata v Gradcu, Raubergasse št. 11.

286—12